

**Milieucriteria voor het maatschappelijk
verantwoord inkopen van**

Wegen

Versie 30 maart 2017

1. Scope/afbakening

De productgroep Wegen omvat wegen, waarbij het gaat om alle wegtypen die onderscheiden zijn in het Keuzemodel Wegconstructies van CROW (met tussen haakjes de gebruiksfuncties):

- hoofdwegennet (auto(snel)weg, stadsautoweg);
- zwaar belaste weg (stadsautoweg, provinciale weg);
- gemiddeld belaste weg (waterschapsweg (druk), stadsontsluitingsweg);
- licht belaste weg (waterschapsweg (rustig), buurtontsluitingsweg, parallelweg, landbouwweg);
- weg in woongebied (woonerf, parkeerterrein, wijkstraat);
- weg in verblijfsgebied (winkelerf, plein);
- fietspaden;
- voetpaden.

De criteria in dit document zijn vooralsnog van toepassing op de wegconstructie, inclusief vereiste ophogingen. Criteria voor geleiderails zullen te zijner tijd onderdeel uitmaken van deze productgroep. Wegbebakening en markering is in deze versie niet meegenomen omdat hier weinig duurzaamheidswinst valt te halen, met name in relatie tot andere aspecten van de productgroep Wegen.

De volgende producten (met bijbehorende CPV-code) maken deel uit van de productgroep. Deze lijst met producten is niet uitputtend.

Producten	CPV-code
Landschappelijke vormgeving van wegen en snelwegen	45112730-1
Adviezen inzake wegenbouw	71311210-6
Dienstverlening voor wegenbouwtechniek	71311220-9
Materiaal voor aanleg van snelwegen	34929000-5
Aanleg van snelwegen en wegen	45233000-9
Materiaal voor wegenonderhoud	44113900-4
Onderhoud van hoofdwegen	45233139-3
Wegwerkzaamheden	45233140-2
Wegenonderhoud	45233141-9
Herstellen van wegen	45233142-6
Beheer van wegen	63712200-5
Wegeninspectiediensten	71631480-8
Sloopwerkzaamheden	45111100-9

Dit document beschrijft de milieucriteria. Informatie over de andere onderdelen van maatschappelijk verantwoord inkopen, zoals sociale voorwaarden en social return, kunt u terugvinden op de website van PIANOo, bij de specifieke productgroep pagina: <https://www.pianoo.nl/document/10845/productgroep-wegen>

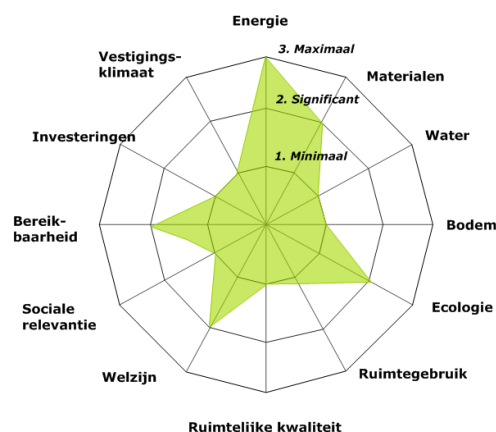
2. Criteriadocumenten en Aanpak duurzaam GWW

De kern van de Aanpak Duurzaam GWW is het meewegen van duurzaamheidsaspecten vanaf een vroege planfase, met een focus op de hele levenscyclus van de aan te leggen infrastructuur of object(en). Hierdoor is immers de meeste duurzaamheidswinst te behalen en kan in elk project een goede, integrale afweging worden gemaakt tussen People, Planet en Profit (zie verder <http://duurzaamgww.nl/>).

Het Ambitieweb heeft een centrale plaats in de Aanpak Duurzaam GWW. Het Ambitieweb helpt om in een vroeg stadium van een project ambities helder te maken en vervolgens deze gedurende het gehele traject van initiatief tot sloop in beeld te houden. Voor informatie over de Aanpak Duurzaam GWW en het Ambitieweb zie <http://www.duurzaamgww.nl/ambitieweb>.

Het Ambitiweb hanteert een aantal duurzaamheidsthema's. Elk thema kent drie ambitieniveaus:

1. inzicht in de grootste belasters en stromen voor het betreffende thema en daarbij het behalen van een minimumniveau, 'state of the art';
2. het stellen van concrete reductiedoelstellingen en het bereiken van een significante verbetering op het betreffende thema;
3. het toevoegen van waarde, in plaats van "minder slecht". Niet alleen is de belasting op milieu, mens of waarde nihil, er wordt zelfs een positieve bijdrage geleverd.

Onderdeel van niveau 1 is het voldoen aan de geschiktheidseisen, minimumeisen en contractbepalingen van de criteriadocumenten Duurzaam Inkopen. Met de gunningscriteria kan een bijdrage worden geleverd aan niveaus 2 en 3.

In de navolgende tabel zijn de thema's opgenomen, op basis van de gehanteerde indeling in de criteriadocumenten, waar de inkoper daadwerkelijk invloed op uit kan oefenen met de eisen en criteria uit dit criteriadocument. Hierbij dient te worden opgemerkt dat in het Ambitiweb een beperkt andere indeling wordt gehanteerd.

Navolgend is een overzicht gegeven van de eisen en criteria onderverdeeld naar de verschillende thema's. Er zijn in de criteriadocumenten in totaal vijf thema's onderscheiden (tussen haakjes het overeenkomende thema uit het Ambitiweb):

- energie en klimaat (Ambitiweb: 'energie');
- materialen en grondstoffen (Ambitiweb: 'materialen');
- water en bodem (Ambitiweb: 'water' en 'bodem');
- leefomgeving (Ambitiweb: 'welzijn');
- natuur en ruimte (Ambitiweb: 'ecologie').

In de navolgende tabel zijn de thema's opgenomen waar de inkoper daadwerkelijk invloed op uit kan oefenen met de eisen en criteria uit dit criteriadocument.

Thema's	Niveau 1 Ambitiweb Selectie criterium (SC) Minimumeis (ME) Contractbepaling (CB)	Niveau 2 Ambitiweb Gunningcriterium (GC)
Energie en klimaat	CB1. Beheer- en onderhoudsplan	GC2. Grondbalans GC3. Benutten van de weginfrastructuur als energiebron
Materialen en grondstoffen	ME1. Verwerken/afvoeren vrijkomende stoffen CB1. Beheer- en onderhoudsplan	GC1. Milieuprestatie GWW-werken GC2. Grondbalans

3. Toedeling van criteria aan projectfasen

De criteria in dit document hebben zowel betrekking op het initiatief, ontwerp en de realisatie van nieuwe aanleg en reconstructie van werken als op beheer en onderhoud bij bestaande werken en sloop. In de navolgende tabel zijn de criteria toegeedeeld aan de verschillende fasen waarop zij van toepassing zijn.

Criterion	Toepassingsgebied	Initiatief, ontwerp	Realisatie	Beheer en onderhoud	Sloop
Minimumeisen					
1. Verwerken/afvoeren vrijkomende stoffen		-	x	x	x
Gunningscriteria					
1. Duurzaam materiaalgebruik		o	o	o	o
2. Gesloten grondbalans		o	o	o	o
3. Benutten van de weginfrastructuur als energiebron		o	-	o	-
Contractbepalingen					
1. Beheer en onderhoudsplan		-	x	x	-

x = toepassen in deze fase

- = niet toepassen in deze fase

o = optioneel

Mobiele voertuigen

Voor eventueel in te zetten mobiele voertuigen zijn de milieucriteria voor het Maatschappelijk Verantwoord Inkopen van Mobiele werktuigen uitbesteding, van toepassing.

4. Selectiecriteria

Niet bepaald voor deze productgroep.

5. Minimumeisen

Nr.	Minimumeisen (ME)
ME1	<p>Verwerken/afvoeren van vrijkomende stoffen</p> <ol style="list-style-type: none"> Indien steenachtige afvalstoffen worden gebroken dan moet het breken conform BRL 2506 plaatsvinden. Teerhoudend asfalt(granulaat) moet worden afgevoerd naar een op basis van de Wet Milieubeheer vergunde be- en verwerkingsinrichting in Nederland voor de thermische reiniging van het teerhoudend materiaal. <i>(In het geval van een tijdelijke inrichting, die niet onder de Wet milieubeheer en het Activiteitenbesluit valt)</i> Op de locatie van uitvoering moeten voorzieningen zijn getroffen om verschillende soorten afvalstoffen ten gevolge van de werkzaamheden gescheiden op te slaan dan wel gescheiden af te voeren. Ook voor het gescheiden opslaan van vrijkomende secundaire grondstoffen moeten op de locatie van uitvoering voorzieningen worden getroffen. <p><i>Toelichting bij punt 2 van dit criterium</i> De inkoper wordt geadviseerd om de CROW-publicatie 210 'Richtlijn omgaan met vrijgekomen asfalt – teerhoudenheid, onderzoek en selectieve verwijdering' te hanteren.</p> <p><i>Toelichting bij punt 3 van dit criterium</i> Het deel van de eis inzake scheiden van afvalstoffen is weliswaar al een uit de Wet milieubeheer voortvloeiende wettelijke plicht voor de meeste inrichtingen, maar omdat tijdelijke inrichtingen daar niet onder vallen wordt deze eis hier toch expliciet gesteld.</p> <p><i>Verificatie</i></p>

	Verificatie t.a.v. aspect 1: De inschrijver kan worden gevraagd om een KOMO productcertificaat 'BRL 2506 Recyclinggranulaten voor toepassing in GWW-werken en beton' te overleggen. Controle van het certificaat kan via www.bouwkwaliteit.nl .
--	---

6. Gunningscriteria

Nr.	Gunningscriteria (GC)
GC1	<p>Milieuprestatie GWW-werken Naarmate de milieubelasting, berekend met een milieugerichte levenscyclusanalyse en uitgedrukt in MKI-waarde, lager is dan [XX] wordt de inschrijving hoger gewaardeerd. De LCA dient uitgevoerd te zijn conform de Bepalingsmethode Milieuprestatie Gebouwen en GWW-werken (gebaseerd op onder andere de EN 15804), zie voor actuele versie www.milieudatabase.nl.</p> <p><i>Toelichting</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Het standaard LCA-instrument binnen de Aanpak Duurzaam GWW is DuboCalc. DuboCalc is een LCA-instrument conform voornoemde Bepalingsmethode. • Bij gebruikmaking van DuboCalc zijn MKI berekeningen van verschillende inschrijvers onderling te vergelijken. • Bij het hanteren van de Bepalingsmethode milieuprestatieberekening gebouwen en GWW werken dient de aanbestedende dienst een afbakening voor de berekening aan te geven; bijvoorbeeld een selectie van enkele projectonderdelen (grondwerk, verhardings-constructie, geleiding e.d.). Daarnaast is het mogelijk dat de aanbestedende dienst een referentiewaarde (MKI) en een waarde waarmee inschrijver de maximale fictieve korting behaalt meegeeft. Wanneer geen referentiewaarde wordt meegegeven dienen de inschrijvingen op basis van expertjudgement te worden beoordeeld • Let bij de combinatie van gunningscriteria op dubbeltelling. Bij gebruik van de MKI kan dubbeltelling met andere gunningscriteria voorkomen worden door de scope van de berekening daar op af te stemmen. <p><i>Verificatie</i> De inschrijver kan worden gevraagd om de aangeboden milieuprestatie te onderbouwen. DuboCalc biedt de mogelijkheid om een rapportage voor onderbouwing mee te leveren.</p>
GC2	<p>Grondbalans Naar mate een hoger aandeel grond vrijkomend uit het werk binnen het werk (evt. in uitwisseling met werken binnen een straal van <X km>) wordt ingezet (in volumepercentage/m³ dan wel massapercentage/ton) wordt de aanbidding hoger gewaardeerd.</p> <p><i>Toelichting</i> De inkoper bepaalt afhankelijk van de aard van het werk de te hanteren eenheid m³ of ton. De inkoper moet vooraf bepalen welke afstand wordt aangehouden waarbinnen uitwisseling van grond nog gewaardeerd wordt. Om de grondbalans te optimaliseren kan deze ook in de afbakening van GC1 Milieuprestatie GWW-werken worden opgenomen.</p> <p><i>Verificatie</i> De inschrijver kan worden gevraagd om een beschrijving van het grondstromenplan.</p>
GC3	<p>Benut de weginfrastructuur als energiebron Naarmate de weginfrastructuur meer wordt benut als energiebron, wordt de inschrijving hoger gewaardeerd. Dit omvat ook de energiewinning uit gewonnen biomassa.</p> <p>Dit criterium wordt beoordeeld op de hoeveelheid opgewekte energie in GJ / jaar.</p> <p><i>Toelichting</i> De aanbestedende dienst dient de aspecten in dit criterium zelf verder uit te werken.</p> <p><i>Verificatie</i> De inschrijver kan worden gevraagd om documentatie te overleggen waaruit blijkt dat aan de bovenstaande eisen wordt voldaan.</p>

7. Contractbepalingen

Nr.	Contractbepalingen (CB)
CB1	<p>Beheer- en onderhoudsplan</p> <p>Bij de oplevering van de weg wordt een beheer- en onderhoudsplan geleverd, waarin de onderhoudsmaatregelen zijn beschreven die vereist zijn voor de instandhouding van de weg. Het plan beschrijft de wijze van beheer en onderhoud, nodig om de duurzame aspecten van de weg in stand te houden.</p> <p>Het plan bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none">• beschrijving van de in acht te nemen beheermaatregelen met inspectie-intervallen voor een periode van XX jaar, met bijbehorende instructies (ten minste beschrijving inspectiepunten, methodes, inschatting aantal metingen);• beschrijving van de in acht te nemen onderhoudsintervallen voor een periode van XX jaar, met bijbehorende instructies (ten minste beschrijving onderhoudswerkzaamheden en beschrijving benodigde materialen en inschatting aantal metingen en eventuele relatie met andere werkzaamheden waarvoor bijvoorbeeld grondverzet gewenst is). <p><i>Toelichting</i></p> <p>De duurzame aspecten van de weg kunnen betrekking hebben op bijvoorbeeld het onderhoud en beheer van bepaalde materialen en installaties. Zo vereist onderhoudsarm asfalt een ander onderhoudsregime dan traditioneel asfalt. En zal een weg die benut wordt als energiebron, andersoortig onderhoud vergen dan een weg waar dit niet aan de orde is.</p> <p>Als een zodanige verandering plaats vindt dat een nieuw onderhouds- en beheerplan nodig is, moeten hiervoor aparte afspraken met de inschrijver worden gemaakt. Bepalingen hiervoor kunnen ook in het contract worden vastgelegd.</p>